

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fremskyndelse af tilladelsesproceduren for forsvarsberedskabsprojekter

KOM (2025) 821

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har den 17. juni 2025 fremsat forslag til forordning om fremskyndelse af tilladelsesproceduren for forsvarsberedskabsprojekter (herefter forslag til forordning om fremskyndelse af tilladelsesproceduren for forsvarsparathedprojekter). Forslaget er en del af den samlede forenklingsspakke på forsvarsområdet, jf. Kommissionens meddelelse af samme dato vedr. forenklingsspakken på forsvarsområdet (KOM (2025) 820). Nærværende forordningsforslag har til formål at etablere en dedikeret hasteprocedure for udstedelse af tilladelser, der har indvirkning på europæisk forsvarsparathed bredt set, og som ligeledes kan bidrage til at skabe bedre og ens vilkår for europæiske forsvarsvirksomheder. Med forslaget stilles der krav til, at medlemsstater opretter 'centrale kontaktpunkter' som del af den accelererede udstedelse af tilladelser, hvilket forventes at medføre betydeligt reducerede administrative byrder for virksomhederne.

Grundet den hastende karakter af forslaget, har Kommissionen ikke udarbejdet en konsekvensanalyse for forslaget.

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment, herunder ambitionen om at tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer til den nye sikkerhedspolitiske situation. Regeringen bakker op om etableringen af en hasteprocedure for forsvarsprojekter. Regeringen finder det særligt væsentligt, at forordningen lykkes med at strømline og accelerere processen med at indhente tilladelser for projekter, der bredt set bidrager til en øget europæisk forsvarsparathed. Regeringen finder det vigtigt, at forslaget ikke giver anledning til unødvendige statsfinansielle omkostninger, og at de forventede gevinster står mål med de afledte økonomiske konsekvenser. Regeringen finder ligeledes, at der bør fremlægges en konsekvensvurdering, som kan belyse de forventede afledte økonomiske konsekvenser i Danmark.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har ved KOM(2025) 821 af den 17. juni 2025 fremsat forslag til forordning om fremskyndelse af tilladelsesproceduren for forsvarsberedskabsprojekter (herefter forslag til forordning om fremskyndelse af tilladelsesproceduren for forsvarsparathedprojekter). Forslaget er en del af den samlede forenklingsspakke på forsvarsområdet, der har til formål at fjerne barrierer og tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer, så de i højere grad understøtter medlemslandenes bestræbelser på at styrke den europæiske forsvarsindustri og EU's forsvarsparathed, jf. Kommissionens meddelelse af den 17. juni vedr. forenklingsspakken på forsvarsområdet (KOM(2025) 820).

Forslaget har hjemmel i artikel 114 i Traktaten om en Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning vedr. det indre markedes funktion. TEUF-artikel 114 fastsætter, at Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure kan tilnærme medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der

vedrører det indre markeds oprettelse og funktion. Bestemmelsen tillader harmoniserende lovgivning under delt kompetence.

3. Formål og indhold

Med forslaget lægges op til, at der etableres en dedikeret hasteprocedure for udstedelse af tilladelser, der har indvirkning på europæisk forsvarsparathed bredt set, og som ligeledes kan bidrage til at skabe bedre og ens vilkår for europæiske forsvarsvirksomheder. Konkret foreslås en afgrænset definition af projekter, der understøtter Europas forsvarsparathed (aktiviteter, investeringer og instrumenter, der er målrettet en styrkelse af forsvarsparatheden i et eller flere af EU's medlemslande og styrkelsen af EU's forsvarsindustri) samt etablering af en hasteprocedure for udstedelse af tilladelser specifikt for disse projekter. Anvendelsesområdet er kun i begrænset omfang tydeliggjort i forslaget, herunder hvad et forsvarsparathedprojekt er, hvorfor det ikke på nuværende tidspunkt kan afgrænses, hvilke tilladelser, der vil kunne være omfattet af forslaget. Kompetencen til at vurdere, hvornår der er tale om et projekt, der understøtter forsvarsparathed, vil ligge hos medlemsstaterne. Det vil derfor også være forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat, hvordan forordningen implementeres.

Der lægges med forslaget op til, at hasteproceduren for udstedelse af tilladelser for forsvarsparathedsprojekterne sker ved etableringen af følgende:

Centralt kontaktpunkt

Med forslaget lægges op til, at medlemslandene forpligtes til at etablere et centralt kontaktpunkt (Single Point of Contact (SPC)) for tilladelsesrelaterede procedurer for forsvarsparathedsprojekter. Det centrale kontaktpunkt skal være ansvarlig for at facilitere og koordinere processen for udstedelsen af de nødvendige tilladelser, så processen strømlines, og al information gøres tilgængeligt ét sted. Den ansøgende part vil således kun skulle henvende sig hos én myndighed. Oprettelsen af et centralt kontaktpunkt har ligeledes til formål at lette samarbejdet mellem EU's forsvarsvirksomheder og deres internationale partnere og fremme udviklingen af fælles projekter og samarbejde.

Online adgang til information

Med forslaget lægges op til, at medlemsstater giver offentlig onlineadgang til informationer om tilladelsesprocedurer, der er relevante for forsvarsparathedsprojekter.

Fremskyndelse af implementering

Med forslaget lægges op til, at medlemslande tilbyder administrativ støtte til forsvarsparathedsprojekter. Dette med særligt fokus på små og mellemstore virksomheder og små mid-cap-selskaber, tilvejebringelse af rådgivning om overholdelse af administrative rapporteringsforpligtigelser samt støtte til ansøgningsprocesser for nødvendige tilladelser.

Varigheden af processen for tilladelser

Med forslaget lægges op til, at der fastsættes specifikke frister for, hvornår der skal træffes beslutning om ansøgninger vedr. forsvarsparathedsprojekter. Som udgangspunkt må sagsbehandlingstiden for udstedelse af tilladelser ikke overskride 60 kalenderdage fra, at den ansvarlige myndighed har modtaget en fuldstændig ansøgning, til det vurderes, hvorvidt projektet kan kategoriseres som understøttende for forsvarsparathed. Såfremt sagsbehandlingstiden overskrider fristen på 60 dage, anses en ansøgning som godkendt. Dette kan potentielt medføre godkendelse af projekter, hvor alle væsentlige hensyn ikke vurderes. Der kan dog gøres undtagelser, hvis projektet har en særlig karakter, der kræver det (i tilfælde af arten, kompleksiteten, beliggenheden eller omfanget af det foreslåede forsvarsberedskabsprojekt),

hvor der kan gives udsættelse på yderligere 30 kalenderdage. Hvis der er væsentlige sundheds- og sikkerhedsmæssige hensyn, kan beslutningen udsættes med 60 dage, såfremt det varsles inden for de første 30 dage efter indledningen af ansøgningsproceduren. Inden for de første 15 dage efter modtagelsen af ansøgning om tilladelse har projektaktøren desuden krav på en bekræftelse af, at den indsendte ansøgning indeholder de nødvendige informationer.

Planlægning

Med forslaget lægges op til, at der stilles krav til medlemsstaterne om at indarbejde relevant data og bestemmelser om udvikling af arealudlæg, fysisk planlægning og arealanvendelse ifm. forsvarsparathedssaktiviteter og -projekter samt den nødvendige infrastruktur. Oplysninger skal gøres tilgængelige online. Ligeledes lægges der med forslaget op til, at eventuel nødvendige vurderinger under forskellige lovgivninger foretages samlet.

Prioriteret status for forsvarsparathedssprojekter

Med forslaget lægges op til, at juridiske forhandlinger og administrative processer, der relaterer sig til projekter, der bidrager til forsvarsparathed, skal behandles så hurtigt, som det er muligt. Ligeledes skal projektaktører have mulighed for at deltage i disse processer, hvor muligt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke taget stilling til forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslagets mål om at sikre hastebehandling af tilladelser til projekter, der understøtter forsvarsparathed, er grænseoverskridende af natur og kræver handling på EU-plan. Dermed sikres lige vilkår for forsvarsvirksomheder, der ofte opererer på tværs af EU-landenes grænser, ligesom det også bedst muligt forebygges, at der opstår forskelligartede tilgange til og fortolkninger af tilladelsesprocessen medlemsstaterne imellem. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens betragtninger, og det vurderes på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Den danske lovgivning indeholder ikke nærmere regler om fremskyndelse af tilladelsesprocedure for forsvarsrelaterede projekter, herunder etableringen af et centralt kontaktpunkt for projekter, der vedrører forsvarsparathed i henhold til forslagets definition heraf.

7. Konsekvenser

Kommissionen har oplyst, at der ikke er foretaget en konsekvensanalyse som følge af forslagets hastende karakter. Kommissionen vil i stedet præsentere et arbejdsdokument inden for tre måneder fra forslagets vedtagelse, der begrundet forslagets lovgivningsmæssige elementer og forklarer, om de er hensigtsmæssige mhp. at nå fastlagte politikhøj i overensstemmelse med de relevante regler om bedre regulering. Forslaget vedrører begrænsede og målrettede ændringer af lovgivningen.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som er direkte gældende i dansk ret. Ved gennemførelsen vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at supplere forordningen med nationale regler i forbindelse med den konkrete udmøntning.

Statsfinansielle konsekvenser

Der vil være betydelige statslige meromkostninger forbundet med at etablere hasteproceduren for behandling af ansøgninger om tilladelser, der understøtter forsvarsparathed. Meromkostningerne forventes særligt forbundet med etablering af et centralt kontaktpunkt samt krav om hurtigere sagsbehandlingstider på ansøgninger om tilladelser i forbindelse med et forsvarsparathedeprojekt. Dette kan potentielt også medføre længere sagsbehandlingstid for øvrige ansøgninger grundet behov for prioritering. De variable omkostninger ved forslaget afhænger af antallet af ansøgninger og projekter, der skal behandles ved det centrale kontaktpunkt.

Det foreløbige estimat er, at der per godkendelsesforløb eller projekt vil være omkostninger for 0,2-0,4 mio. kr. til tværgående koordinering og reguleringsmæssig støtte. Eventuelle statslige meromkostninger afholdes inden for berørte ministeriers eksisterende økonomiske rammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget om et centralt kontaktpunkt forventes at medføre betydeligt reducerede administrative byrder for virksomhederne som følge af etableringen af en enkel myndighedsindgang, selvom de konkrete krav til virksomhederne ikke forenkles. Det ventes også at kunne understøtte en mere langsigtet planlægning af f.eks. etablering af ny produktionskapacitet som følge af en højere grad af forudsigelighed og mindre investeringsusikkerhed.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget kan understøtte den bredere indsats med at skabe et reelt indre marked for forsvarsprodukter, da forsvarsvirksomheders betingelser som følge af en hurtigere proces for de tilladelser, der er nødvendige for virksomheder.

8. Høring

Kommissionens meddelelse om forenklingsspakken på forsvarsområdet (KOM(2025) 820) og tilhørende forslag til retsakter har været i høring i Regeringens Rådgivende Gruppe for Forsvarsindustri. Høringssvar fremgår af særskilt grund- og nærhedsnotat om meddelelsen.

9. Generelle forventninger til andre medlemslandes holdninger

EU's medlemsstater har indledende budt forslaget velkomment, og der er generelt en bred opbakning til den væsentlige prioritering af forslaget. Der tegner sig overordnet forhandlingsvilje og tilslutning til forslaget, om end flere medlemsstater har peget på behovet for mere afklaring fra Kommissionen i de videre drøftelser. Dette gælder blandt andet, hvilke projekter, der måtte falde inden for forslagets genstandsfelt, samt de administrative og økonomiske konsekvenser, der kan opstå, særligt i forhold til det tidsmæssige krav på maksimalt 60 dages sagsbehandlingstid for ansøgninger og oprettelsen af et centralt kontaktpunkt.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment, herunder ambitionen om at tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer til den nye sikkerhedspolitiske situation.

Regeringen bakker op om etableringen af en dedikeret hasteprocedure for udstedelse af tilladelser, der har indvirkning på europæisk forsvarsparathed bredt set, og som ligeledes kan bidrage til at skabe bedre og ens vilkår for europæiske forsvarsvirksomheder. Regeringen vil

arbejde for, at anvendelsesområdet tydeliggøres, så der skabes mere klarhed omkring, hvad et forsvarsparathedeprojekt er, og dermed også hvilke tilladelser, der vil kunne blive omfattet af forordningen.

Regeringen ser positivt på, at der med forslaget lægges op til at gøre processen med at ansøge om relevante tilladelser enkel ved at etablere et centralt kontaktpunkt. Regeringen finder det særligt væsentligt, at forordningen lykkes med at strømline processen med at indhente tilladelser for projekter, der bidrager til europæisk forsvarsparathed.

Regeringen finder det vigtigt, at forslaget ikke giver anledning til unødvendige statsfinansielle omkostninger, og at de forventede gevinster står mål med nye proceskrav og afledte økonomiske konsekvenser. Regeringen finder ligeledes, at der bør fremlægges en anvendelig konsekvensvurdering, som kan belyse de forventede afledte økonomiske konsekvenser i Danmark.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.